

L. József Húgával És Annak Férjével

A kép az 1930-as évek közepe táján készült, feltehetőleg egy nyaralás alkalmával. Sajnos nem tudom, hogy hol készült, és nincs kitől megkérdeznem, mert akiket ábrázol, nem élnek már. A bal szélén L. Józsefet láthatjuk, anyám öccsét. Mellette ül a legkisebbik húga, L. Irma, Irma másik oldalán pedig fekete öltönyben a férje, V. Imre. Józsi bácsi 1910-ben született Budapesten, ő az L. család negyedik gyermeke, anyám egyetlen öccse. Sokoldalúan tehetséges, érzékeny, jólelkű emberként maradt meg az emlékezetemben, nagyon szerettem, és különösen közel állt hozzám, hiszen hosszú ideig egy lakásban is éltünk: nálunk lakott a házasságkötése előtt és a válása után, hozzánk jött haza a munkaszolgálatokról is. 1937-ben feleségül vett egy viszonylag magas státuszú, jómódú keresztény nőt, de házasságuk -- melyből egy gyermek született -- nem bizonyult tartósnak, két-három év múlva elváltak. A lányát -- annak ellenére, hogy unokatestvérem -- nem nagyon ismertem, más társadalmi osztályhoz tartoztak, keveset érintkeztünk. 1940 körül Józsi bácsi kikeresztelkedett, és adományával hozzájárult egy katolikus templomépítéshez. Munkaszolgálatokra később kezdték behívni, mint családunk többi férfi tagját, de végül őt is elvitték, és a felszabadulás után nem tért vissza. Életben maradt bajtársai elmondása szerint 1945. februárban, valahol az ország nyugati felében agyonlőtték. Ami vele történt, az példa egy tipikus zsidó sorsra, egy olyan zsidó ember sorsára, aki mindent, ami lehetséges megtett annak érdekében, hogy kimaradjon a meghurcoltatásokból, hogy túlélje ezt a korszakot. Egy csupa szív, csupa lélek ember volt, aki mindig példásan szép életet élt, aki mindent elkövetett, hogy megmeneküljön, és aki végül mégis meg halt? Húga, Irma néni, hét-nyolc éves lehetett, amikor a szülei meghaltak, és ezt követően árvaházban nevelkedett. Anyám vette ki kilencévesen az árvaházból, és nevelte 17-18 éves koráig, addig, amíg férjhez nem adta. Házasságközvetítőn keresztül találta neki anyám V. Imrét, a szíjgyártót, aki keresztény volt. Az Irma azért közvetítőn keresztül ment férjhez, mert az volt a probléma, hogy szegények voltunk, az Imre bácsi részéről pedig az, hogy ő tudta, hogy neki másképp nem megy, mert ő is hozza a maga baját: elől-hátul hordott egy húszcentis púpot, és volt egy 15-16 éves lánya -- majdnem annyi idős volt, mint Irma néni --, aki mellé kellett valaki. És Imre bácsi elvette feleségül Irma nénit. Neki

szíjgyártómesterként elég jól ment. Imre bácsit nem nagyon szerettük a családban, mert eléggé italos volt. De Irma néninek mindenestre elég tisztességes életet tudott biztosítani anyagi szempontból. Eleinte bent lakott a Vágóhid utca 22-ben, aztán amikor kezdett jobban menni az üzlete, akkor [Pestszent]Erzsébeten, a Baross utcában vett egy házat meg egy kis műhelyt, és Irma néni úriasszony lett mellette. Irma néni aztán nevelte barátnőként Imre bácsi lányát, aki majdnem vele egykorú volt. Irma néninek is lett két gyereke: Imre az idősebbik, Ferkó a fiatalabbik. Imre később szíjgyártó lett, velem dolgozott a Pesterzsébeti Szíjgyártó Szövetkezetben. Irma néni elvált Imre bácsitól, mert az rettenetesen ivott. Úgy 1950-től dolgozott Irma néni a bőrkonfekcióban, és ott ismerkedett meg O. Joachimmal, akivel később össze is házasodtak. Újpesten laktak. Azt hallottam, hogy tavaly [2003-ban] halt meg.